

LANDSCHAPSBEHEER

IN DRENTE

Rieks Bosch, Jan Grotenhuis

Landschapsbeheer in Drente
Sinds 1977 is de Stichting Landschapsbeheer Drenthe actief in het verrichten van onderhouds- en beheerswerk. De Stichting Landschapsbeheer Drenthe (SLD) onderscheidt zich van een aantal andere stichtingen in den lande, omdat de activiteiten naast landschappen ook zijn gericht op het scheppen van structurele werkgelegenheid. Dit komt duidelijk tot uiting in de doelstelling van de SLD, waarbij het stimuleren, uitvoeren en coördineren van activiteiten die leiden tot instandhouding van kleine landschapselementen, centraal staat. Echter met de toevoeging dat hieruit voortvloeiende werkzaamheden zoveel mogelijk plaatsvinden door werklozen, alsmede werknemers in het kader van de sociale werkvoorziening, aldus Jan Grotenhuis, coördinator vrijwilligerswerk en Rieks Bosch projectleider bij de SLD.

De SLD heeft momenteel 17 vaste werknemers in dienst, alsmede 8 medewerkers voor de periode van 1 jaar in het kader van de WVM-regeling. Van de 17 vaste medewerkers zijn er 10 werkzaam als bosarbeider, de overige 7 behoren tot de technische en administratieve staf. Een groot deel van de activiteiten vinden plaats in het kader van het ISP. In opdracht van een gemeente worden deze werkzaamheden uitgevoerd door cultuurmaatschappijen. In alle gevallen betreft dit het wegwerken van achterstallig onderhoud aan landschapselementen. Op deze wijze kunnen gebieden (gemeenten) integraal op achterstallig onderhoud aangepakt worden. Meestal bestaat het grootste deel van de landschapselementen uit houtwallen en singels. Vele werkzaamheden worden uitgevoerd, zoals verwijdering en herplaatsing van het raster, eventueel herstel van het wallichaam, afzetten, eventueel snoei en dergelijke. Deze projecten worden voor 85 % ge-

Vervuld en dichtgegroeid ven

financierd door het ISP, 10 % door de betreffende gemeente en de SLD draagt 5 % in de kosten bij, middels subsidies van de provincie. In 1983 is op deze wijze f 2.800.000,— besteed.

De 8 tijdelijke medewerkers zijn werkzaam in het onderhoud van waardevolle bomen. Zij werken onder leiding van een vakman van een boomverzorgend bedrijf, onder andere op brinken en erven.

Het eigen personeel houdt zich bezig met de meest uiteenlopende werkzaamheden, zoals houtwallen, singels, natuurterreinen en landgoederen.

Ook hier betreft het vaak het wegwerken van achterstallig onderhoud, bijvoorbeeld aan vruchtbomen, leilindes, lanen en buitenplaatsen.

Daarnaast is het de bedoeling dat zij het regulier onderhoud van reeds afgeronde ISP-projecten overnemen.

De werkvoorzieningsschappen nemen ook een belangrijk deel van de werkzaamheden voor hun rekening, voornamelijk in de winter-

periode. In 1983/1984 zijn een 150-tal werknemers werkzaam geweest in natuurterreintjes. Sinds twee jaar neemt de SLD ook initiatieven om het werken met behoud van uitkering mogelijk te maken. In deze jaren waren er meerdere projecten met 80-100 actieve medewerkers. Deze projecten moeten echter wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Dit om een mogelijke concurrentie met het bedrijfsleven tegen te gaan. Veel werkzaamheden worden dan ook verricht in natuurterreintjes, zoals plaggen, vuil ruimen en verwijderen van opslag.

De jongste loot van de SLD is het 'echte' vrijwilligerswerk. Met andere woorden, groepen of personen die onderhoudswerkzaamheden in hun vrije tijd willen doen, zoals IVN-groepen, Jeugdbonden, padvindsters en dergelijke. De SLD kan hier coördinerend bijspringen, gereedschap verstrekken, het zorgen voor verzekeringen en contact leggen met terrein-eigenaren.

Streek eigen

In Drente vinden we bijzonder veel landschappelijke elementen, een groot aantal

hiervan zijn zelfs karakteristiek voor de streek. Te denken valt bijvoorbeeld aan brinken, dobben, jeneverbessen en vennen. Blijkens een recent onderzoek van de Provinciale Dienst komen er maar liefst 870 vennen voor. Veel daarvan ($\pm 65\%$) zeggen dat de potentiële natuurwaarden gering zijn. Door verdere ontwatering tegen te gaan, opslag te verwijderen en vuil te ruimen kan voor veel dieren en planten een geschikte levensruimte gecreëerd worden. Dit geldt ook voor de weidepoeltjes; planologisch meestal niet gewaardeerd, maar vaak van groot belang voor de voortplanting van veel amfibieënsoorten. Hieronder zijn, zoals recent nog weer eens bleek (De Levende Natuur nr. 3, 1984) vaak

Heideplaggen

Ven, na verwijdering van pitrus

zeldzame soorten als kamsalamander. Met natuur- en landschappelijke waarden als uitgangspunt, zijn er in Drente legio mogelijkheden om aan de slag te gaan. Kontakten met land-eigenaren (veelal boeren), terreinbeheerders, gemeenten en dergelijke zijn daarbij zeer belangrijk. In het bestuur van de SLD zijn vele organisaties vertegenwoordigd, zoals de provincie, het Landbouwschap, Ministerie van Landbouw en Visserij, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gemeenten, particuliere natuurbeschermingsorganisaties en dergelijke.

Er zijn veel voorbeelden aan te wijzen waar landschapselementen zijn veiliggesteld en waar de natuurwaarden herstellende zijn. Over het algemeen kunnen we rustig stellen dat een structureel beheer de beste garanties

biedt voor behoud van de landschappelijk en ook natuurlijke waarden. Subsidies zijn daarbij onontbeerlijk. Niet alleen uit hoofde van landschapsbeheer of werkgelegenheid, maar toch ook min of meer op basis van sociaal-maatschappelijke motieven. Daarom is het nodig dat deze subsidies ook structureel worden.

Informatie

De SLD verkrijgt projecten door eigen inventarisaties, maar ook door aanmelding van particulieren, organisaties en/of gemeenten. Het streven is er op gericht de eigenaar van het landschapselement zoveel mogelijk tegemoet te komen voor wat betreft de kosten. Voor het indienen en aanvragen van projecten en alle overige informatie kunt u terecht bij Stichting Landschapsbeheer Drenthe, Rodeweg 25, 9404 RM Assen, tel. 05920-16616.